

บทที่ 5 การสอนอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอีกทักษะหนึ่งของผู้เรียนภาษาอังกฤษ ถ้าเรามีทักษะการอ่าน ก็เท่ากับว่าเราได้เปิดโลกกว้างให้แก่ตัวเราเอง เราจะได้ทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโลกภายนอก มีสื่อที่จะสร้างความเพลิดเพลินบันเทิงใจให้แก่ตนเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้การอ่านจะมีประโยชน์อย่างเด่นชัดในตัวเองยังมีบุคคลบางกลุ่มที่ละเอียด หรือมองข้ามความสำคัญของการสอนนักเรียนให้อ่านเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่สอนภาษาอังกฤษโดยยึดแนวความคิดแบบ audio-lingual บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่า ข้อความก็คือคำพูดที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรนั่นเอง ถ้านักเรียนพูดได้นักเรียนก็จะอ่านออก แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วภาษาเขียนไม่ใช่ข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษร ภาษาเขียนและภาษาพูดมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งในลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ที่ใช้ ดังนั้น การอ่านจึงไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ (Paulston and Bruder, 1976) นอกจากนี้ Paulston and Bruder, (1976, p.158) ยังได้อ้างถึงข้อสมมุติฐานของ Kenneth Goodman เกี่ยวกับการอ่าน 3 ประการด้วยกันว่า ในกระบวนการอ่าน ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ของเสียง (sound-symbol relationship) ลักษณะการจัดลำดับของคำในประโยคหรือวลี (syntactic information) และความหมายของคำ (Semantics) ซึ่งรวมตลอดไปถึงความหมายทางวัฒนธรรมซึ่งแอบแฝงอยู่ในคำต่าง ๆ เหล่านั้น ข้อสมมุติฐานนี้จึงเป็นการสนับสนุนความคิดของ Paulston และ Bruder ที่ว่า ทักษะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเอง แต่เป็นทักษะที่ต้องเรียน จุดประสงค์ของการสอนอ่าน

กล่าวโดยส่วนรวมแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการสอนอ่านให้แก่ผู้เรียนในระดับใด จุดประสงค์ของการสอนอ่านก็คือเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่าน แต่ถ้าจำแนกตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ แล้ว จุดประสงค์ของการสอนอ่านจะแตกต่างกันไป ดังนี้

1. จุดประสงค์ของการสอนอ่านให้แก่ผู้เรียนในระดับต้น

- 1.1 เพื่อสอนประโยคและโครงสร้างทางไวยากรณ์ของประโยคต่าง ๆ ตลอดจนคำศัพท์ในบริบท
- 1.2 เพื่อเสริมแรงความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ของประโยคและคำศัพท์ที่ได้เรียนไปแล้ว
- 1.3 เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน จริงอยู่แม้ว่าจุดประสงค์หลักของการสอนอ่านให้แก่ผู้เรียนในระดับต้นจะมุ่งเน้นที่การแนะนำโครงสร้างทางไวยากรณ์ของประโยคและศัพท์ในบริบทก็ตาม หากเราพิจารณาให้ลึกซึ้งเราจะเห็นว่าในการทำกิจกรรมทั้ง 2 ชั้น คือ ชั้นสอนและชั้นเสริมแรงนั้น ผู้เรียนจะได้รับความรู้รายละเอียดและข้อมูลจากข้อความที่ตนอ่านประกอบไปด้วย อันทำให้การเรียนรู้ลักษณะโครงสร้างของประโยค และคำศัพท์ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีความหมายมากยิ่งขึ้น

2. จุดประสงค์ของการสอนอ่านให้แก่ผู้เรียนในระดับกลางและระดับสูง

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน หรือในเรื่องที่ผู้เรียนมีความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อหาข้อมูลประกอบการเขียนรายงาน การเขียนบทความ การค้นคว้าวิจัย หรือการอ่านป้ายประกาศโฆษณาต่าง ๆ เป็นต้น
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการแสวงหาความเพลิดเพลิน และความบันเทิงทางสติปัญญา เช่นการอ่านในยามว่าง การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย การ์ตูนต่าง ๆ เป็นต้น
3. เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการอ่าน ลักษณะการอ่านในระดับนี้เองที่เป็นการอ่านซึ่งเราเรียกว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง (reading comprehension) โดยแท้จริง

หลักเกณฑ์การเลือกเรื่องที่ใช้สอน

สำหรับการสอนอ่านในโรงเรียนมัธยมของไทยเรา ผู้สอนไม่ได้มีปัญหาในการเลือกเรื่องที่ใช้สอน ทั้งนี้ เพราะทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเรื่องไว้เรียบร้อยแล้ว จะเปิดโอกาสให้ผู้สอนใช้วิจารณญาณในส่วนที่เป็นการอ่านนอกเวลาเท่านั้น ซึ่งก็เป็นการเลือกจาก

รายการที่กำหนดไว้ให้ อย่างไรก็ตาม ในฐานะผู้สอนทักษะการอ่าน เราควรทราบหลักเกณฑ์ของการเลือกเรื่องที่ใช้สอนด้วย ดังนี้

1. เรื่องที่เลือกมาให้ให้นักเรียนอ่าน ต้องเป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน ลักษณะของเรื่องที่ใช้สอนภาษากับเรื่องสำหรับอ่านเอาเรื่องจะไม่เหมือนกัน เรื่องสำหรับสอนภาษาจะมุ่งเน้นที่ลักษณะของโครงสร้างประโยคและการใช้ภาษา มีการจำแนกโครงสร้างภาษาที่ใช้เป็นระดับ ๆ ตามความยากง่ายในขณะที่เรื่องสำหรับอ่านเอาเรื่องจะใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติมากกว่าและไม่ถูกจำกัดด้วยกรอบของโครงสร้างภาษาที่ใช้

2. ระดับความยากง่ายของเนื้อหาต้องพอเหมาะกับระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งการที่ครูจะทราบได้อย่างไรว่าเนื้อหานั้นยาก-ง่าย พอเหมาะหรือไม่พอเหมาะกับผู้เรียน จะกล่าวโดยละเอียดต่อไป

3. เรื่องที่ใช้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้ได้

3.1 การระบุความคิดหลัก

3.2 การระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่สนับสนุนความคิดหลัก

3.3 การอ่านผ่าน ๆ

3.4 การฝึกเพิ่มอัตราความเร็วในการอ่าน

3.5 เดาความหมาย หรือเดาเรื่องจากบริบทได้

4. แนวเรื่องควรเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ ในข้อนี้ผู้สอนควรใช้ประโยชน์จากแนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาการด้วยว่า ผู้เรียนในวัยใดสนใจเรื่องอะไร อาทิเช่น เด็กในระดับมัธยมต้น จะสนใจเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น แมลง การระเบิดของภูเขาไฟ กีฬาและเรื่องใกล้ตัวอื่น ๆ เช่น วันเกิดและการท่องเที่ยว เป็นต้น เด็กในระดับมัธยมปลายจะสนใจเรื่องทางวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ เช่น ชีวิตประวัติของนักวิทยาศาสตร์ การเกิดของดวงอาทิตย์ ระบบสุริยจักรวาล เศรษฐกิจ การส่งสินค้าออก เป็นต้น

5. เรื่องที่เลือกมาให้ให้นักเรียนอ่านไม่ควรมีภาษาถิ่น (dialect) หรือคำสแลงมากเกินไป ส่วนใหญ่พวกนวนิยาย หรือเรื่องสั้นประเภทโลดโผนต่าง ๆ จะใช้ภาษาถิ่นและสแลง

มาก และไม่ควรเป็นเรื่องที่ใช้ภาษาที่ล้าสมัยไปแล้ว ยกเว้นแต่จะเป็นการสอนอ่านวรรณคดี ซึ่งเราไม่มีทางเลือกเป็นอื่น

6. เนื้อหาของเรื่องไม่ขัดต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีของสังคม

7. ลักษณะการนำเสนอเรื่องเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และระดับของผู้เรียน สำหรับผู้เรียนในระดับต้นเราอาจเลือกสอนด้วยเรื่องที่เขียนในลักษณะของการเล่าเรื่อง (narration) หรือบทสนทนา (dialogue) ทั้งนี้ เพราะเรื่องในทั้งสองลักษณะนี้ง่ายต่อการเข้าใจ แต่เมื่อผู้เรียนในระดับสูงขึ้นไป ผู้สอนควรจัดหาเรื่องสำหรับอ่านที่มีลักษณะการนำเสนอเรื่องที่ต่าง ๆ กันออกไป

8. มีความยาวของเรื่องพอเหมาะ

การอ่านกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

งานเขียนที่นำมาเป็นแบบฝึกการอ่านส่วนใหญ่จะต้องมีเนื้อหาทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาสอดแทรกอยู่ด้วย ครูควรช่วยให้นักเรียนเกิดความกระจ่างเกี่ยวกับลักษณะของวัฒนธรรมเหล่านี้ ถ้าเรื่องกล่าวถึงสถานที่ ครูควรมีแผนที่ให้นักเรียนดูว่าที่ตั้งของสถานที่อยู่ที่ใด ถ้าเรื่องเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา วันนักขัตฤกษ์ ครูควรอธิบายขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เกี่ยวข้องให้นักเรียนฟัง ถ้าเรื่องกล่าวถึงเวลาหรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ครูควรให้รายละเอียดเพิ่มเติมแก่นักเรียน หรือถ้าเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม หรือมารยาททางสังคม ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

กล่าวโดยสรุป ครูต้องให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่แฝงอยู่ในเรื่องที่อ่าน และถือเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนจะต้องศึกษาเช่นเดียวกับเนื้อเรื่อง

การจำแนกระดับความสามารถการอ่าน

Jonathan Anderson (อ้างอิงใน Paulston และ Bruder, 1976 หน้า 161)

ได้จำแนกระดับความสามารถในการอ่าน โดยใช้ผลจากการให้ผู้เรียนทำการทดสอบ ออกเป็น 3 ระดับด้วยกันคือ

1. **ระดับตัน (Frustration level)** ผู้เรียนในระดับนี้มีความสามารถในการอ่านต่ำมาก ไม่สามารถอ่านด้วยตนเองได้ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้สอนเกือบตลอดเวลา

2. **ระดับพึ่งพา (Instructional Level)** ผู้เรียนในระดับนี้มีความสามารถในการอ่านพอสมควร สามารถอ่านด้วยตนเองได้มากกว่าผู้เรียนในระดับต่ำ แต่ยังคงต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้สอนเป็นครั้งคราว

3. **ระดับอิสระ (Independent Level)** ผู้เรียนในระดับนี้สามารถอ่านได้โดยไม่มีปัญหาใดๆ แม้จะมีข้อติดขัดเรื่องคำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยคบ้าง ก็สามารถเดาความหมายได้จากบริบท หรือเนื้อเรื่องโดยส่วนรวม

การกำหนดระดับความสามารถในการอ่าน

เรากำหนดระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยการให้นักเรียนทำข้อสอบแบบ cloze เรื่องที่จะนำมาทดสอบควรมีความยาวประมาณ 250 คำ ประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของเรื่องให้คงไว้ดังเดิม เริ่มจากประโยคที่สองของเรื่อง ให้เว้นทุกๆ คำที่ 5 จากนั้นนำเรื่องที่ไม่สมบูรณ์ไปให้นักเรียนอ่านและเติมคำที่เว้นไว้ ในการคิดคะแนนควรคิดให้ทั้งคำที่ถูกต้องตรงกับคำเติมในเรื่อง และคำที่ต่างออกไปแต่ได้ความหมายที่ยอมรับได้

ผู้ที่ทำคะแนนได้น้อยกว่าร้อยละ 44	ถือว่าเป็นผู้อ่านในระดับตัน
ผู้ที่ทำคะแนนได้มากกว่าร้อยละ 44	ถือว่าเป็นผู้อ่านในระดับพึ่งพา
ผู้ที่ทำคะแนนได้มากกว่าร้อยละ 53	ถือว่าเป็นผู้อ่านในระดับอิสระ

ชนิดของคำถามที่ใช้ในกิจกรรมการอ่าน

คำถามที่ใช้ในกิจกรรมการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ตามลักษณะการใช้คือ

1. **คำถามก่อนการอ่าน** หมายถึง คำถามที่ถามนักเรียนก่อนให้นักเรียนอ่านเรื่อง จุดประสงค์ของคำถามเหล่านี้ก็เพื่อให้จุดความสนใจของนักเรียนไปยังประเด็นสำคัญๆ ในเรื่อง ที่นักเรียนควรสังเกตในขณะอ่านเรื่อง คำถามชนิดนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอนมิใช่การทดสอบ บางครั้งเราเรียกว่าเป็นคำถามนำเรื่อง (Introductory guide หรือ Study guide) ซึ่งครูอาจตั้งเป็นคำถามใด ๆ หรือใช้สื่ออื่น ๆ เช่น รูปภาพ ประกอบด้วยก็ได้

2. **คำถามหลังการอ่าน** เป็นคำถามที่ใช้เพื่อประเมินความเข้าใจในเรื่องที่อ่านครูจะใช้คำถามเหล่านี้หลังจากที่นักเรียนอ่านเรื่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ลักษณะของคำถามที่ใช้ในกิจกรรมการอ่าน

คำถามที่ใช้ในกิจกรรมการอ่านไม่ว่าจะเป็นชนิดที่ถามก่อนการอ่าน หรือถามภายหลังการอ่านก็ตาม มีด้วยกัน 5 ลักษณะ โดยเรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก ดังนี้

ลักษณะที่ 1 เป็นคำถามที่มีคำตอบอยู่ในตัวคำถาม

1.1 คำถามที่ต้องการคำตอบแบบใช่ - ไม่ใช่ หรือ ถูก-ผิด เช่น

คำถาม	คำตอบ
Before Aunt Martha left town, did she say good bye to Tommy?	Yes/No

Before Aunt Martha left town, she said goodbye to Tommy.	True/False
--	------------

1.2 คำถามแบบปรนัย ที่มีคำตอบให้เลือก

What did Aunt Martha do before she left town?

- A. She visited her neighbor.
- B. She said goodbye to Tommy.
- C. She visited Tommy.

ลักษณะที่ 2 เป็นคำถามที่นักเรียนสามารถหาคำตอบได้โดยตรงจากเรื่องที่อ่าน เป็น

คำถามประเภท wh question ยกเว้นคำว่า How และ why เช่น

What did Aunt Martha do before she left town?

When did Aunt Martha left town?

ลักษณะที่ 3 เป็นคำถามที่มีคำตอบอยู่ในเรื่องที่อ่าน แต่คำตอบจะไม่อยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง นักเรียนต้องอ่านแล้วประมวลเนื้อเรื่องเอาเอง โดยอาจ

หากำตอบจากประโยคหลายๆ ประโยคในเรื่อง มักจะเป็นคำถามที่ขึ้น
ต้นประโยคด้วยคำว่า How และ Why เช่น

How did Frank explain his difficulties to his wife?

First, Frank told her that.....then he
said.....

ลักษณะที่ 4 คำตอบของคำถามชนิดนี้จะไม่ปรากฏชัดเจนในเรื่อง ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผล
ของตนเองในการสรุปคำตอบจากเรื่อง เช่น

How do you suppose Frank's wife felt about his
explanation?

Since she looked cross, I suppose that she didn't
believe him and.....

ลักษณะที่ 5 เป็นคำถามที่บังคับให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณจากประสบการณ์เดิมและค่านิยม
ส่วนตัวในการตอบคำถาม เช่น

What would you have done in Frank's place?

คำถามลักษณะนี้เป็นคำถามที่ใช้กับผู้ที่มีความรู้ทักษะทางภาษาในระดับสูงเนื่องจาก
จากผู้ตอบจะต้องใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง และยังคงมีความ
รู้เกี่ยวกับคำศัพท์และโครงสร้างประโยคอย่างกว้างขวาง

การสอนทักษะการอ่าน

กิจกรรมสำหรับการสอนอ่านแบ่งออกเป็น 3 ชนิดตามลำดับ ขั้นตอนของการสร้างทักษะ
การอ่านแต่ละชนิดจะมีขั้นตอนการสอนของตัวเอง กิจกรรมทั้ง 3 ชนิด ได้แก่

1. การสอนรูปแบบของภาษา (Mechanics of Reading)
2. การสอนอ่านในชั้นเรียน (Intensive Reading)
3. การสอนอ่านนอกเวลา (Extensive Reading)

1. การสอนรูปแบบของภาษา (Mechanics of Reading)

การสอนรูปแบบของภาษาเป็นการสอนรูปแบบและโครงสร้างของภาษา โดยใช้ทักษะการพูด สำหรับนักเรียนที่ภาษาแม่ไม่ได้ใช้อักษรโรมัน ชั้นตอนนี้จะมีความสำคัญมาก การจัดกิจกรรมในชั้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักตัวอักษร รู้จักเทียบเสียงกับตัวอักษรให้เห็นรูปแบบการสะกดคำกับการออกเสียงคำนั้น ๆ ได้เห็นคำ และการใช้คำในประโยค กล่าวโดยสรุปก็คือ นักเรียนจะต้องมีความคล่องแคล่วในเรื่องรูปแบบของภาษาพอสมควรจึงจะสามารถทำกิจกรรมในชั้นที่ยากขึ้นไป อันได้แก่ การอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

กิจกรรมการสอนรูปแบบของภาษามี 5 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

ขั้นที่ 1 การแสดงลักษณะของภาษา

ครูควรหยิบลักษณะเฉพาะของภาษามาสอน เช่น เรื่องความสอดคล้องกันระหว่างเสียงกับการสะกดคำ อันได้แก่

- เสียงที่ออกตรงกับตัวอักษร เช่น เสียง t, m, n, d
- เสียงกลุ่มพยัญชนะ เช่น cl, pr
- เสียงที่เกิดจากกระสวนคำ (word pattern) เช่น เสียงสระ /e/ หรือ /i/ ในกระสวนคำ พยัญชนะ-สระ-พยัญชนะ

ในการแสดงลักษณะของภาษาเหล่านี้ ครูควรแสดงในบริบทที่มีความหมาย ไม่ควรแสดงเสียงเดี่ยว ๆ เพราะจะไม่ช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ และตำแหน่งของเสียงเหล่านี้ในประโยค เช่น จากตัวอย่างการสอนเสียงในกระสวนคำ พยัญชนะ-สระ-พยัญชนะ ครูอาจสอนดังนี้

ก. ครูแสดงภาพปากกา แล้วแสดงแถบประโยค This is a pen.

ครูแสดงภาพตาข่าย แล้วแสดงแถบประโยค This is a net.

ข. ครูให้นักเรียนพูดตามทั้งคำเดี่ยว และประโยค

ค. ให้นักเรียนจับคู่ภาพกับประโยค เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำและเห็นการใช้คำในประโยค

ง. เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับกระสวนคำเหล่านี้มากขึ้น ครูควรให้นักเรียนฝึกคำที่มีกระสวนเหมือนกัน แต่อาจไม่มีความหมาย เช่น

men den

ten hen

ขั้นที่ 2 การให้นักเรียนซึมซับลักษณะของภาษา

ในขั้นนี้ ครูให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองอย่างเงียบ ๆ โดยครูเขียนคำและประโยคที่สอนไว้บนกระดาน กิจกรรมขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนจำลักษณะคำได้ดียิ่งขึ้นและเป็นการฝึกให้นักเรียนอ่านเงียบ ๆ กิจกรรมสำหรับขั้นนี้อาจเป็นดังนี้

2.1 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่เริ่มต้นด้วยตัวอักษรเดียวกัน

pin pen

tap bat

2.2 ให้โยงคำในกลุ่ม A และกลุ่ม B ที่ลงท้ายด้วยตัวอักษรเดียวกัน

A B

tip cap

tin bin

rap lip

bat lap

ขั้นที่ 3 การฝึกทักษะการเขียนคำ

กิจกรรมในขั้นนี้ให้นักเรียนฝึกทักษะการเขียนคำตามตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนจดจำลักษณะตัวอักษร และกระส่วนคำได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 การฝึกกระบวนการสะกดคำภายในประโยค

ให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อฝึกกระบวนการสะกดคำภายในประโยค เช่น ขีดเส้นใต้ประโยคที่เหมือนกัน

This is a pen.

This is a den.

This is a ben.

This is a pen.

ขั้นที่ 5 การฝึกจำแนกเสียงและความหมาย

ให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกจำแนกเสียงและความหมาย เช่น

- ครูอ่านคำ แล้วให้นักเรียนระบุคำที่ได้ยิน

(สระ/i/ และ /e/)

pin tin

pen ten

- ให้นักเรียนจับคู่ภาพกับคำ

2. การสอนอ่านในชั้นเรียน (Intensive Reading)

การสอนอ่านในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมาย 5 ประการด้วยกัน คือ

2.1 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สะสมเกี่ยวกับคำศัพท์

2.2 เพื่อสร้างนิสัยการอ่านที่ดีให้นักเรียน

2.3 เพื่อให้นักเรียนได้เห็นการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และได้เห็นการใช้ภาษาที่มีโครงสร้างซึ่งนักเรียนเคยผ่านตามาแล้ว

2.4 เพื่อให้นักเรียนได้เห็นการใช้ประโยคที่มีโครงสร้างใหม่ ๆ

2.5 เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน

ขั้นตอนการสอนอ่านในชั้นเรียนมีทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน ครูไม่จำเป็นต้องสอนโดยเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 จนถึงขั้นตอนที่ 6 ขั้นตอนการสอนทั้งหมดยึดหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถพื้นฐานของนักเรียน และความยาก-ง่ายของเรื่องที่ใช้สอน เวลาที่ใช้สอนจนครบขั้นตอนอาจจะมากกว่าหนึ่งคาบการเรียนก็ได้

ขั้นที่ 1 ครูสอนศัพท์ใหม่ และโครงสร้างประโยคที่สำคัญ และจำเป็นต่อการเข้าใจเนื้อเรื่องศัพท์ที่นำมาสอนไม่ควรให้เกิน 6-8 คำ และควรสอนให้อยู่ในบริบทที่มีความหมาย

นอกเหนือจากการสอนศัพท์แล้ว ครูควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่อง รายละเอียดทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องหรือปรากฏในเรื่อง หรือการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้ทราบแนวเรื่อง การที่ครูต้องให้รายละเอียดเหล่านี้แก่นักเรียนเนื่องจากครูต้องการให้นักเรียนจับใจ

ความสำคัญได้ตั้งแต่การอ่านครั้งที่หนึ่ง ส่วนที่ว่าจะให้ข้อมูลที่ละเอียดมากนักน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอนว่านักเรียนมีประสบการณ์ และความรู้เดิมมากน้อยเพียงไร การให้ข้อมูลล่วงหน้านี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรื่องที่อ่านอีกด้วย

ตำราบางเล่มอาจแยกชั้นตอนที่ 1 นี้ ออกจากขั้นตอนการสอนและเรียกว่าเป็น "ขั้นเตรียมตัวก่อนการอ่าน"

ขั้นที่ 2 ครูอ่านเรื่องครั้งที่หนึ่ง เป็นการอ่านออกเสียงในขณะที่นักเรียนนั่งฟังเงียบ ๆ และอาจมองตามแบบเรียนไปด้วย ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนประสานทักษะการฟังและการอ่านเข้าด้วยกัน ในระหว่างที่ครูอ่านไม่ควรให้นักเรียนขัดจังหวะ จุดประสงค์ของการอ่านครั้งที่หนึ่งนี้ เพื่อฝึกให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งการจับใจความสำคัญของเรื่องนี้เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นไม่ว่าจะเป็นการอ่านภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ นักเรียนควรจับใจความสำคัญได้แม้จะไม่เข้าใจคำทุกคำในเรื่องก็ตาม

ขั้นที่ 3 เมื่อครูอ่านจบ ครูควรตั้งคำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทันที คำถามที่ใช้ควรเป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของเนื้อเรื่อง เป็นคำถามที่ตรงไปตรงมา ต้องการเพียงคำตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ เท่านั้น หรือคำตอบสั้น ๆ เพียงคำเดียว ทั้งนี้ เพราะจุดประสงค์ของการตั้งคำถามก็เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องได้หรือไม่

กิจกรรมชั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

3.1 ช่วยให้นักเรียนสรุปเรื่องได้ด้วยตนเอง

3.2 ช่วยให้ครูประเมินได้ว่า เรื่องที่อ่านยาก-ง่ายเกินความสามารถของนักเรียนหรือไม่ นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านเพียงใด

ขั้นที่ 4 กิจกรรมในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะขึ้นอยู่กับสภาพการเรียนว่าเป็นอย่างไร

ลักษณะที่ 1 ถ้านักเรียนส่วนใหญ่ในห้องไม่มีปัญหา สามารถเข้าใจเรื่องได้ดี ครูควรแบ่งเรื่องออกเป็นตอนสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านในใจทีละตอนแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องตอนที่อ่าน คำถามในขั้นนี้เป็นคำถามที่ยากขึ้น อาจถามเกี่ยวกับรายละเอียดมากขึ้น มิได้จำกัดอยู่เฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมนี้เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าใจรายละเอียดของเรื่องมากขึ้น คำตอบที่ถูกต้องอาจไม่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง นักเรียนต้องใช้ความคิดของตนเองในการสรุปคำตอบ

ลักษณะที่ 2 ถ้านักเรียนส่วนใหญ่ในห้องไม่ค่อยเข้าใจเรื่องที่อ่าน ครูควรอ่านเรื่องซ้ำอีกครั้ง โดยอ่านทีละตอนสั้น ๆ อาจเป็นคราวละหนึ่งย่อหน้า เมื่อจบแต่ละตอนครูอธิบายเพิ่มเติม และถ้าเป็นประโยชน์อย่างมากครูอาจแปลให้นักเรียนฟังได้บ้าง จากนั้นครูตั้งคำถามในลักษณะเดียวกันกับเบื้องต้น

ขั้นที่ 5 ทดสอบความรู้คำศัพท์ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 6 ครูประเมินความเข้าใจของนักเรียน โดยการให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาให้นักเรียนใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการอภิปราย ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อเรื่อง แนวเรื่องและวิธีการเสนอเรื่องของผู้แต่ง

3. การสอนอ่านนอกเวลา นักเรียนได้รับการฝึกฝนนิสัยที่ดีในการอ่านจากการเรียนอ่านในชั้นเรียนมาแล้ว การให้นักเรียนได้มีกิจกรรมการอ่านนอกเวลาเรียน จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการอ่านนอกเวลา มีดังนี้

1. เพื่อสร้างความพึงพอใจในการอ่านให้แก่นักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนได้เห็นภาษาที่ใช้ลักษณะที่เป็นธรรมชาติ และไม่มีกรอบจำกัดของโครงสร้างภาษา นอกเหนือไปจากที่นักเรียนได้เห็นจากการอ่านในชั้นเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอื่น ๆ ควบคู่กันไป อันได้แก่ทักษะการพูดและทักษะการเขียน
4. ช่วยสร้างทักษะที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน เป็นทักษะที่นักเรียนจะได้ใช้แม้นักเรียนจะเรียนวิชาการอ่านจบไปแล้วก็ตาม ทักษะการอ่านนี้อาจจะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงธุรกิจและความเพลิดเพลินส่วนบุคคล

จะเห็นได้ว่า สำหรับการอ่านนอกเวลา^๕ จุดประสงค์ที่เน้นก็คือ ความเพลิดเพลินในการอ่าน เพราะถ้าเด็กเรียนอ่านแล้วเพลิดเพลิน นักเรียนจะรักการอ่านโดยปริยาย การที่จะให้นักเรียนอ่านแล้วเพลิดเพลิน ครูจะต้องเลือกเรื่องที่เหมาะสมให้นักเรียนอ่าน เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่ายและมีสาระ ถ้าเรื่องยากเกินไป นักเรียนจะหลีกเลี่ยงการอ่าน ครูก็จะไม่บรรลุจุดประสงค์ในการให้นักเรียนอ่านนอกเวลา

การอ่านนอกเวลาควรให้มีลักษณะแตกต่างจากการอ่านในชั้นเรียน ไม่ควรมีการบ้านหรือทำให้มีลักษณะเป็นบทเรียนหรือวิชาการมากเกินไป ครูควรทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองสามารถเลือกเรื่องที่ชอบมาอ่าน และอ่านช้า-เร็วตามที่ตนถนัดได้

ครูควรเลือกหนังสืออ่านนอกเวลาจากหลาย ๆ สาขาวิชาเท่าที่จะเป็นไปได้ อาทิเช่น วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สถาปัตยกรรม เครื่องยนต์กลไก วรรณคดีต่าง ๆ เป็นต้น ในทำนองกลับกัน ครูอาจให้นักเรียนตั้งห้องอ่านหนังสือนอกเวลาเรื่องเดียวกันก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ครูสามารถให้นักเรียนทำกิจกรรมหลังจากการอ่านร่วมกันได้ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศ หรือป้ายประกาศ แสดงเนื้อหาของเรื่องการให้นักเรียนวาดภาพหรือทำงานเชิงศิลปะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องก็ได้